

ОБЩИНА ШУМЕН

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800400,
e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>
ISO 9001 ISO 14001 OHSAS 18001

Приложение 2

ОТЧЕТ

на

Община ШУМЕН за изпълнение през 2019 година на мерките, заложи в плана за действие към Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен с период на действие 2018-2022 г.

В съответствие с изискванията на чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, Община Шумен има изготвена Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен с период на действие 2018-2022 г. (Програмата). Тя е приета с решение № 929 по протокол №38 от 29.11.2018 г. Общинския съвет – Шумен.

Изпълнението на заложените в Програмата мерки започна през 2019 година.

1. Оценка на качеството на атмосферния въздух

Автоматичната измервателна станция (АИС) „Шумен“ е част от Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух. Съгласно класификацията се отнася като пункт за мониторинг - градски фонов пункт, с обхват 100 м - 2 км.

Данните, които се получават, са за концентрациите на ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид и озон при непрекъснат 24-ри часов режим на работа. Едновременно с това се дават данни за средночасови (СЧ), среднодневни (СД) и годишни периоди (Г). За град Шумен е установено превишаване на нормите единствено по показател фини прахови частици с големина под 10 микрона (ФПЧ₁₀).

Стойности на средномесечната и средногодишната концентрации на ФПЧ₁₀

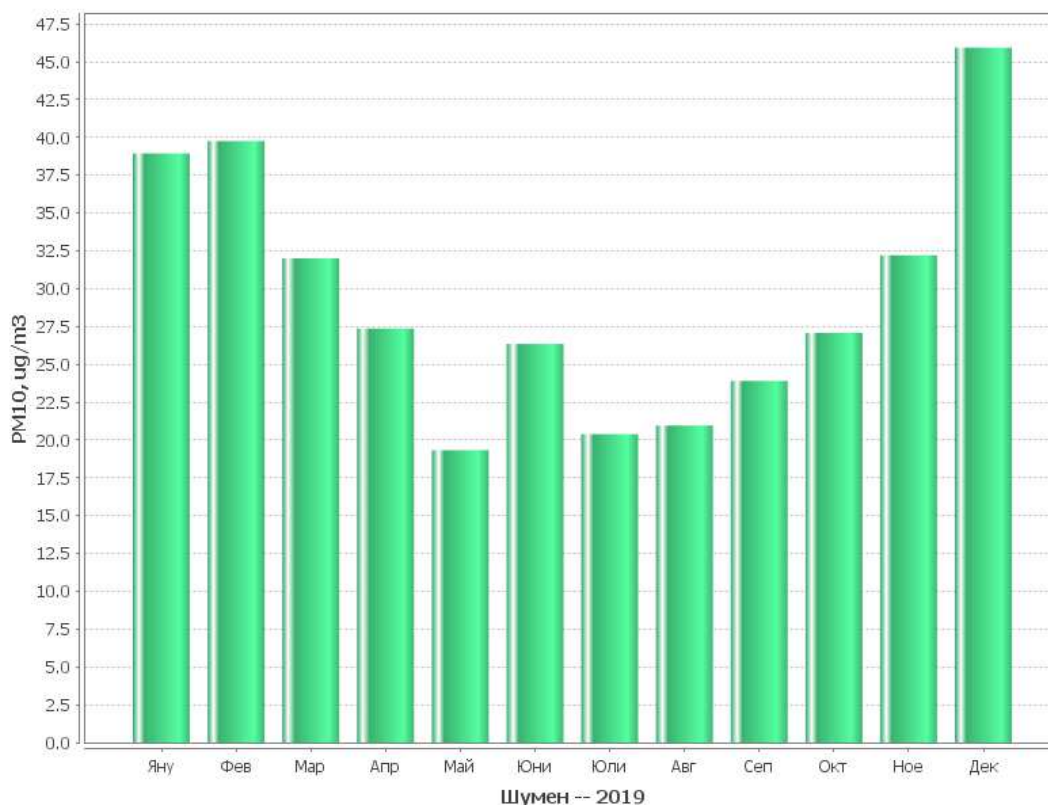
Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2016	85,37	41,76	34,16	29,80	20,15	23,15	28,29	22,60	28,17	30,29	40,95	49,61	36,36
2017	61,20	68,78	33,17	21,55	21,59	21,53	22,59	26,10	24,74	29,03	38,49	41,47	34,16
2018	48,93	36,72	38,57	27,37	27,38	22,56	21,49	25,05	27,21	34,55	30,92	63,96	33,78
2019	38,94	39,75	32,00	27,36	19,31	26,35	20,39	20,95	23,90	27,08	32,20	45,93	29,47

През 2019 г. средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ е **29,47 µg/m³**, т.е. под средногодишната норма (СГН) от 40 µg/m³. Запазена е тенденцията на намаляване на средногодишните стойности през последните години. Наблюдава се намаляване на броя на превишения както на среднодневната норма от 50 µg/m³, така и на горния (ГОП) и долния оценъчен праг (ДОП).

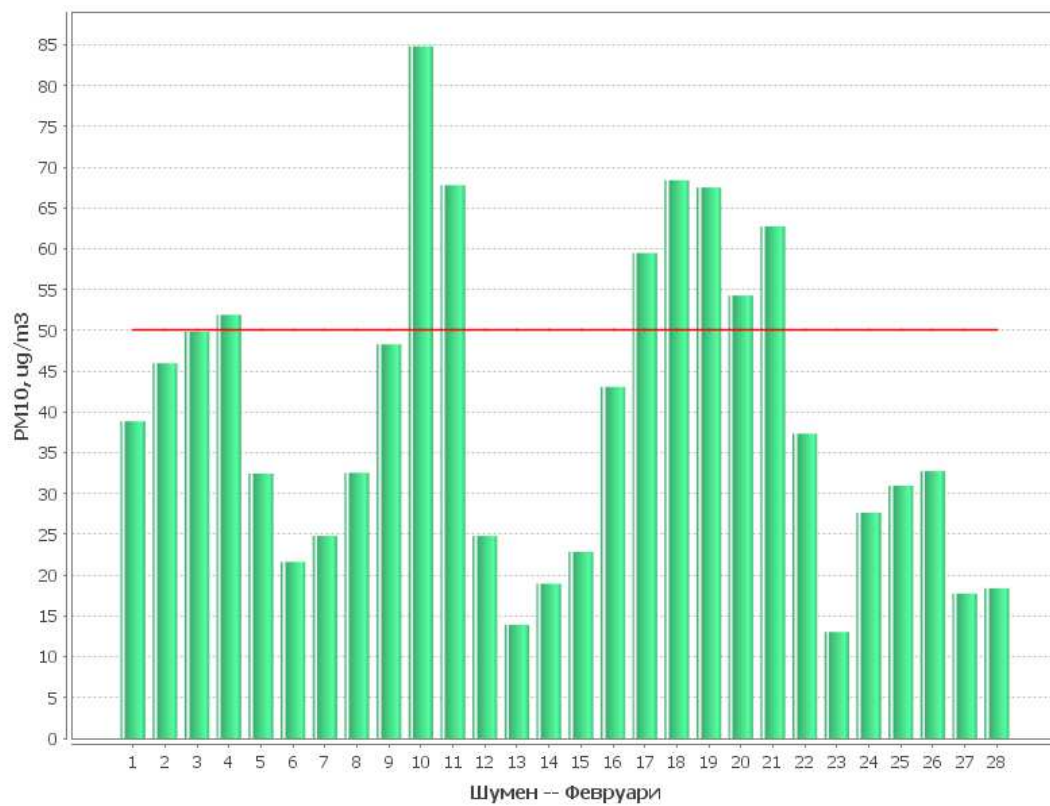
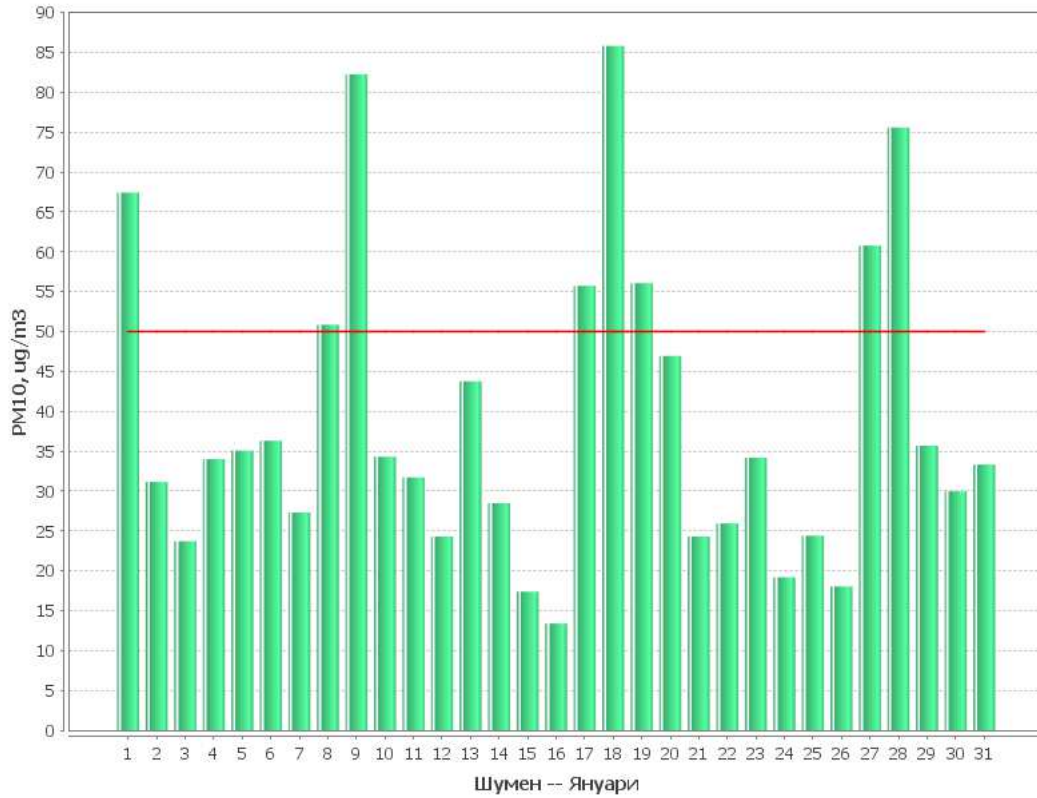
Данни за превишенията на допустимите норми

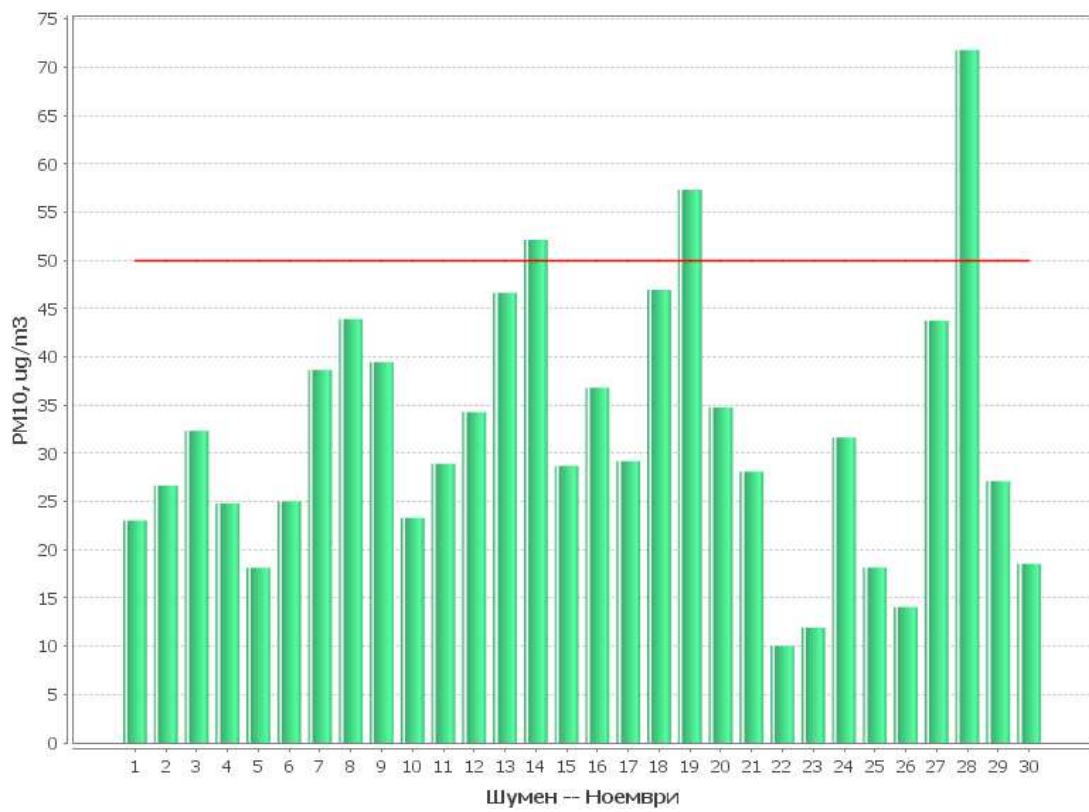
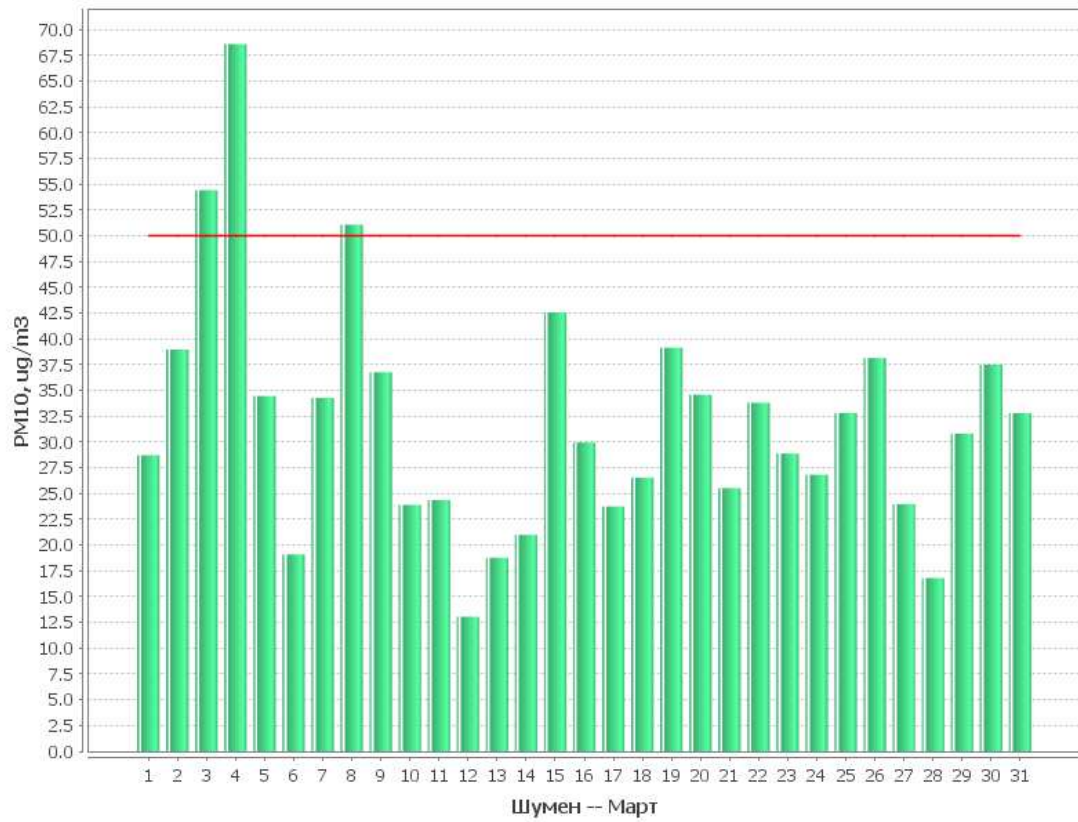
Период:	2016	2017	2018	2019
Станция: ШУМЕН				
Показател: Фини прахови частици < 10µm (PM10)				
Мерна единица: µg/m³				
Брой валидни СЧ данни:	8676	8640	8735	8730
% регистрирани СЧ данни:	1,0	1,0	1,0	1,0
Максимална СМ концентрация:	85,37	68,78	63,96	45,93
ПС за СДН:	50,00	50,00	50,00	50,00
Брой превишения на ПС за СДН:	57	47	56	36
ГОП:	35,00	35,00	35,00	35,00
Брой превишения на ГОП (горен оценъчен праг):	116	111	98	85
ДОП:	25,00	25,00	25,00	25,00
Брой превишения на ДОП (долен оценъчен праг):	209	202	211	182

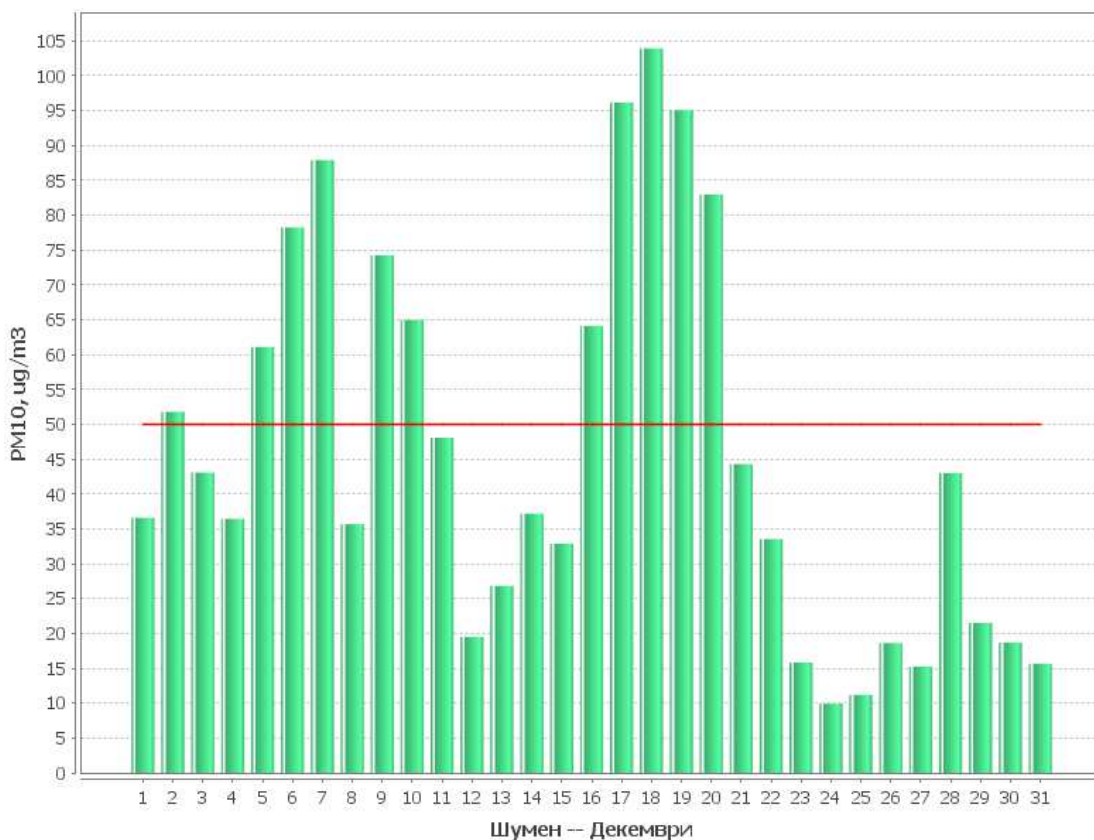
Графика на средномесечните стойности на ФПЧ₁₀ за 2019 година

Графики на денонощните стойности на ФПЧ₁₀ в месеците с превишения за 2019 година

2. Фактори, които влияят върху качеството на атмосферния въздух

Факторите, които влияят върху качеството на атмосферния въздух (КАВ) могат да се разделят на две групи: 1) количеството на емисиите и начина на тяхното отделяне в атмосферата и 2) географско-климатичните и инфраструктурни особености на района.

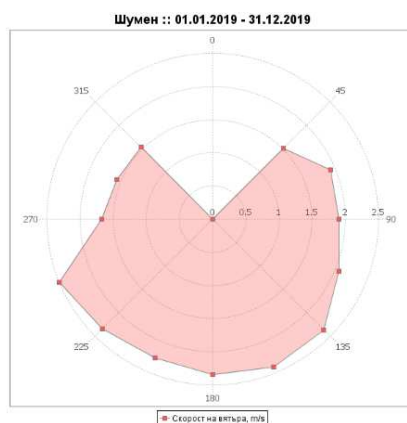
Скорост и посока на вятъра, температура, влажност на въздуха и валежи са метеорологичните условия, които определят способността за разсейване на атмосферни замърсители в даден район.

Представени са усреднени данни от АИС –Шумен за 2019 г. на:

- скорост (m/s) и посока на вятъра

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2018	2,45	2,51	2,52	2,44	2,25	2,15	2,05	2,01	2,10	2,19	2,43	2,43	2,29
2019	2,67	2,79	2,47	2,48	2,55	2,27	2,10	2,09	2,05	1,92	2,24	2,34	2,33

Роза на ветровете в гр. Шумен

➤ температура (t°C) и влажност на въздуха

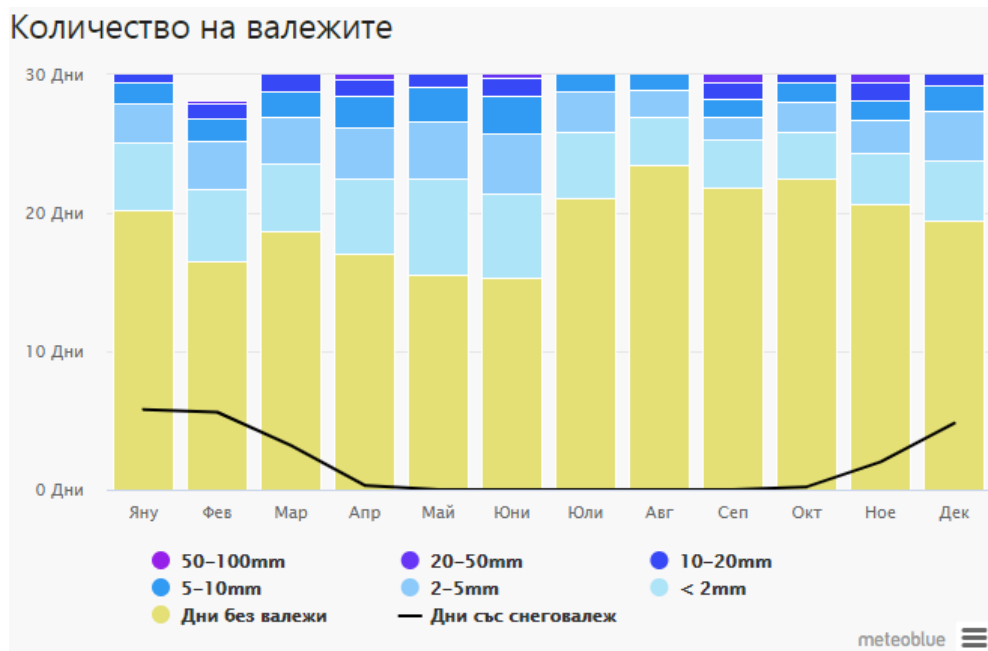
Средномесечни температури

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2018	0,7	0,6	4,0	13,2	16,2	18,9	20,3	21,5	16,4	11,8	4,6	-0,4	10,7
2019	0,3	2,4	7,4	8,6	15,0	20,3	20,3	21,5	17,4	11,8	9,7	3,1	11,5

Минимални и максимални стойности на параметрите за 2019 г.

месец	Температура: средна	Температура: максимална	Температура: минимална	Относителна влажност	Скорост на вятъра: еднократно максимална
	Celsius	Celsius	Celsius		
януари	-6,5 ÷ 8,3	-4,2 ÷ 11,7	-9,9 ÷ 5,5	35,4 ÷ 95,9	5,54
февруари	-6,6 ÷ 10,6	-5,3 ÷ 18,8	-8,3 ÷ 4,7	28,3 ÷ 89,0	5,42
март	0,6 ÷ 13,1	3,3 ÷ 22,2	-4,9 ÷ 9,2	18,0 ÷ 73,4	5,14
април	5,1 ÷ 13,9	6,4 ÷ 21,5	-1,1 ÷ 8,3	20,6 ÷ 95,6	5,08
май	7,2 ÷ 21,1	9,2 ÷ 26,9	5,5 ÷ 14,9	33,5 ÷ 85,3	5,19
юни	15,8 ÷ 23,5	19,0 ÷ 29,9	11,5 ÷ 18,3	30,3 ÷ 76,4	4,17
юли	14,6 ÷ 23,9	15,6 ÷ 32,9	11,1 ÷ 17,7	34,2 ÷ 80,3	4,81
август	17,0 ÷ 24,8	22,6 ÷ 32,5	11,1 ÷ 19,2	26,2 ÷ 60,2	4,39
септември	11,1 ÷ 20,6	15,7 ÷ 29,6	4,6 ÷ 15,1	18,8 ÷ 77,3	4,25
октомври	3,3 ÷ 19,7	5,7 ÷ 26,8	2,3 ÷ 13,6	39,3 ÷ 94,3	3,97
ноември	1,1 ÷ 15,1	2,3 ÷ 21,6	-0,3 ÷ 11,0	50,2 ÷ 95,6	5,11
декември	-2,7 ÷ 12,8	-1,9 ÷ 15,7	-7,3 ÷ 9,3	41,4 ÷ 95,6	5,69

➤ валежи

Диаграмата за валежите в Шумен показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количество валежи и дните без валежи.

От съществено значение за повишаване на нивата на ФПЧ₁₀ е комбинацията на тихо време и наличието на мъгли.

Прегледът на данните от АИС - Шумен води до извода, че повишение на стойностите на СДН за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) се наблюдава предимно през отоплителния сезон. Основната причина е липсата на система за централно градско отопление и ползване на твърдо гориво – дърва, въглища от значителна част от домакинствата.

За високата запрашеност в град Шумен не бива да се пренебрегва и приносът на дейностите, свързани с образуването на прахови частици: прокопаване на подземни комуникации (газопроводи, ел. захранване, водопроводни отклонения), ремонт и рехабилитация на улици и др.

За увеличаване концентрацията на фини прахови частици в атмосферния въздух спомага растящият брой на автомобилите, движещи се в града.

3. Изпълнение на заложените в програмата мерки

За намаляване на концентрацията на ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух през 2019 г. Община Шумен стартира прилагането на част от мерките, препоръчани в Плана за действие към Програмата за намаляване на замърсителите в атмосферния въздух на територията на град Шумен.

Приоритет 1. Намаляване на емисиите от битовия и обществен сектор, отопляващ се с твърдо или течено гориво

През 2019 г. стартира процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез подмяна на отоплителните устройства на твърдо гориво. След извършената оценка по 12 критерия, Управляващият орган е определил от общо 25 общини само 7 като допустими бенефициенти по програмата, но община Шумен не е между тях.

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018-2022г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_1_06	Реализиране на проекти за саниране на сгради/енергийна ефективност в сгради	Постоянен в периода 2018-2022г	Община Шумен Физически и юридически лица	5 броя реализирани проекта
Sh_r_1_07	Спазване на задължителни изисквания за енергийна ефективност при въвеждане в експлоатация на нови сгради	2018-2022	Община Шумен	141 броя въведени в експлоатация нови сгради от които 40 броя със сертификат за енергийна ефективност
Sh_old_2_08	Провеждане на информационни кампании сред населението за замяната на отоплението с твърдо гориво с алтернативни горива.	Постоянен в началото на отоплителен сезон	Община Шумен	2 броя интервюта пред регионални медии
Sh_f_1_09	Ограничаване на ваучерите на социално слабите за въглища за отопление и замяната им с ваучери за нискоемисионно гориво и уреди допринасящи за пълното изгаряне или работещи на газ или ток	Ежегодно от 30.09.2019	Агенция за социално подпомагане	Сезон2018-2019 Парични средства-729966,65 лв. Брой ваучери-1951, в т.ч.: В натура -145 Електроенергия - 461 Дърва за огрев/в пари/-1345 Въглища - 0 Природен газ – 0 Сезон2019-2020

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018-2022г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
				Парични средства-1 141 920,90 лв. Брой ваучери-2451, в т.ч.: В натура - 83 Електроенергия - 638 Дърва за огрев/в пари/-725 Въглища - 0 Природен газ - 5
Sh_old_1_10	Смяна на горивната база на обществените сгради отопляващи се на течни и твърди горива чрез преминаване на природен газ или отоплителни уреди с висока степен на изгаряне.	30.09.2019	Община Шумен	3 броя сгради преминали на газ /2 бр. детски градини и 1 бр. детски ясли/
Sh_o_2_13	Придобиване на система от екологични знания и умения за опазване на околната среда в предучилищна и училищна възраст и възпитаване на екологично мислене и култура у подрастващите – бъдещи граждани на гр. Шумен.	Постоянен	Община Шумен	В учебните програми в образователните институции има теми и занятия, свързани с придобиване на екологични знания и умения за опазване на околната среда съгласно изискванията на Наредба № 13/2016 г. на МОН за гражданското, здравето, екологичното и интеркултурно образование.

По данни на „АРЕС ГАЗ“ ЕАД изградената газопреносна мрежа е както следва:

Година	Дължина в метри
2017	3436
2018	9123
2019	8364

През 2019 г. на природен газ са преминали 494 броя битови потребители и 17 броя производствени потребители.

Децата и учениците в община Шумен са участвали в над 5 броя конкурси, кампании и други инициативи, свързани с опазването на околната среда, организирани от Община Шумен, Дирекция на ПП „Шуменско плато“, РИОСВ-Шумен, „ВиК-Шумен“ ООД, СИДП

Приоритет 2: Намалвяване емисиите от транспорта

Тъй като на територията на град Шумен услугата по обществен градски транспорт се предоставя изцяло от външен изпълнител, Община Шумен не беше определена като бенефициент по процедурата „Мерки за адресиране на транспорта като източник на замърсяване на атмосферния въздух“, осигуряваща финансиране по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“(мярка Sh_f_1_22).

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2022г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_r_1_14	Контрол при първа регистрация на МПС	2018-2022	Според нормативен документ	0 броя ОД на МВР не разполага с годно техническо средство

Sh_o_1_15	По-добър контрол на МПС по пътищата	2018-2022	Според нормативен документ	0 броя ОД на МВР не разполага с годно техническо средство
Sh_o_1_16	Контрол на годишните прегледи за техническа изправност на МПС	2018-2022	Според нормативен документ	34 040 броя годишни прегледи
Sh_f_2_18	Разширяване на „синя“ зона. Въвеждане на еко стикер	2019-2022	Община Шумен	400 000 броя събрани такси
Sh_o_1_19	Забрана за движение за товарни автомобили по определени улици	От 2019г постоянно до 2022.	Община Шумен	2 броя; 4 км-дължина на улиците със забрана за движение на товарните автомобили
Sh_old_2_20	Въвеждане на изискване и контрол към фирмите поддържащи градския транспорт: при модернизация на автобусния парк той да бъде съобразен с изискванията за опазване на атмосферния въздух /„Евро 6“/ или алтернативно задвижване	От 2019г постоянно до 2022..	Община Шумен	5 бр. стандарт „Евро 5“ 2 бр. стандарт „Евро6“
Sh_o_1_21	Ограничаване достъпа на тежкотоварни автомобили в ЦГЧ – пътни знаци; използване на алтернативни пътища и обходни улици. (бул. „Симеон Велики“, „Мадара“, „Велики Преслав“, „Ришки проход“, пл. „Оборище“, „Ал.Константинов“)	От 2019г постоянно до 2022..	Община Шумен	Не е възниквала необходимост
Sh_t_1_23	Изготвяне на проект и изграждане на станции за зареждане на електромобили и електроавтобуси	2020-2022	Община Шумен	Изготвен проект, който предвижда изграждане на зарядни станции Предстои реализацията му
Sh_t_2_27	Оптимизиране организацията на работата на светофарите на светофарно регулирани натоварени кръстовища с цел избягване на струпване на автомобили работещи на ниски обороти	До XII. 2019г.	Община Шумен	Приет и реализиран проект „Зелена вълна“
Sh_f_1_29	Обновяване на автопарка на училищни автобуси на Община Шумен, съобразяване с европейските екологични стандарти: 3 броя училищни автобуси EURO 6 или 1 брой училищни електробуси; Изграждане на зарядна станция - 1 брой	2019 – 2022	Община Шумен	2 броя доставени нови училищни автобуси „Евро 6С“ от МОН
Sh_f_1_31	Модернизиране на съществуващия автопарк от училищни автобуси, за привеждане в съответствие с европейските екологични изисквания	2019 – 2022	Община Шумен	Поддържане на 10 бр. училищни автобуси в техническа изправност

В периода 16-22 септември 2019 г. за пореден път се проведе Европейската седмица на мобилността под мотото „Безопасно ходене и колоездене“. В град Шумен бяха проведени различни събития, организирани съвместно от Община Шумен, РИОСВ-Шумен, ОД на МВР-Шумен, ДГ „Дружба“ и ДГ „Щурче“. Със заповед на кмета на Община Шумен на 22 септември

беше спряно движението на автомобили в централната градска част, където над 30 деца в три възрастови групи се състезаваха с тротинетки, BMX и улични велосипеди. На победителите бяха раздадени грамоти и награди.

Приоритет 3: Намаляване на праховите емисии от уличните платна и откритите площи

През отчетния период чистотата на местата за обществено ползване беше извършвано от ОП „Чистота“ за район „Север“ и „Консорциум Клиньър 2018“ ДЗЗД за район „ЮГ“. Поддържането на чистотата на тротоарите и пешеходните зони се извършва ръчно, а уличните платна се почистват със специализирана техника.

Със средства от натрупаните отчисления по чл. 64 от ЗУО бяха закупени 8 броя нова специализирана техника за нуждите на ОП „Чистота“ на стойност 1 768 802 лв.

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2020г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_1_35	Редовно (по изготвен график) измиване на улиците с най-високо ниво на запрашеност	Постоянен за периода 2018 - 2022г. от 01 май до 30 септември	Община Шумен	Протоколи от броя провеждани почиствания на улиците
Sh_old_1_36	Приоритетно почистване (миене) на всички улици от централната регулация и най-натоварените основни улици по предварително изготвен график.	През целия период.	Община Шумен	36 броя протоколи от извършен контрол
Sh_f_1_37	Модернизиране на почистващата техника за метене и миене на уличната мрежа (EURO6): мотометачка – 5 броя, мотомиячка – 4 броя	2019 – 2022 г	Община Шумен	2 броя метачки стандарт „Евро 6С“ 2 броя воноски стандарт „Евро 6С“ 2 броя метачки стандарт „Евро 6“
Sh_old_1_38	Постоянна поддръжка на пътната мрежа (своевременно извършване на ремонтни работи) и поддържане на техническа изправност на настилките на уличната мрежа. Едновременна програма на ремонтите по подземната инфраструктура и качествено възстановяване на пътната настилка.	30.10.2018г. и Постоянен в периода 2018 - 2022г.	Община Шумен	33 150 кв.м Възстановяване на асфалтова настилка след ремонт на водопроводна и канализационна мрежа и изграждане на газопрепозна мрежа; Цялостна подмяна и изкърпване на улична настилка; Съставени 240 бр. протоколи за разкопаване
Sh_old_2_39	Изготвяне и реализация на проекти за ремонт/ реконструкция на уличната мрежа	Постоянен в периода 2018 - 2022г.	Община Шумен	1 брой приети и реализирани проекти
Sh_old_2_40	Навременно премахване на останалото от зимата опесъчаване	Постоянен в периода 2018-2022г.	Община Шумен	12 броя протоколи от извършените дейности по почистването
Sh_old_1_41	Зимно снегочистиране със специализирани препарати.	Постоянен в зимния период 2018-2022г.	Община Шумен	3 броя протоколи от извършените дейности по почистването
Sh_o_2_42	Изготвяне на графици и контрол за изпълнението им за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, чрез миене, метене,	Постоянен в периода 2018-2022г.	Община Шумен	Изготвени графици Извършва се ежемесечен контрол по изпълнението им

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2020г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
	сметосъбиране и сметоизвозване.			
Sh_old_1_44	Увеличаване на уличното озеленяване и площите с растителност, способна да абсорбира праха и аерозолите от въздуха, по улиците с интензивно движение	Постоянен в периода 2018- 2022г.	Община Шумен	400 бр. засадени дървета и 3900 бр. храсти
Sh_o_2_45	Изготвяне на регистър на уличните дървета и озеленените площи и неговото постоянно поддържане и периодично актуализиране.	Постоянен в периода 2018-2022г.	Община Шумен	Работи се по изготвянето на регистър
Sh_old_2_47	Ежегодна поддръжка на зелените площи, с подходяща /характерна/ дървесна и храстова растителност и добавянето на нова при необходимост.	Постоянен в периода 2018-2019г.	Община Шумен	Косене, плевене, поливане, оформяне на корони на дървета и храсти
Sh_o_2_48	Озеленяване около районите на училища и детски градини 28 броя детски градини, СУ – 5 броя, професионални гимназии – 5 броя, профилирани гимназии – 5 броя	Постоянен в периода 2019-2022	Община Шумен	105 броя засадени дървета и 700 броя храсти
Sh_o_2_49	Озеленяване в двора, създаване на еко-кътове за игри на открито в учебните заведения - 28 броя детски градини, СУ – 5 броя, професионални гимназии – 5 броя, профилирани гимназии – 5 броя	Постоянен в периода 2019-2022	Община Шумен	Реализирани проекти, финансирани от ПУДООС 2 детски градини; 2 училища

Приоритет 4: Намалвяване на емисиите в резултат на провеждане на строително ремонтни дейности

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2020г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_1_50	Стриктен контрол за взетите необходими мерки при извършване на строително ремонтни дейности с цел ограничаване разпространението на прах (екраниращи платна, измиване на камионите, когато колелата са кални, преди напускане на обекта, оросяване и др.)	Постоянен в периода 2018- 2022г.	Община Шумен	За всяка проверка се съставя констативен протокол За констатирани нарушения са издадени 13 НП
Sh_o_2_51	Контрол върху предоставено ползване “тротоарни платна” при строителни и ремонтни дейности	Постоянен в периода 2018- 2022г.	Община Шумен	води се регистър 187 бр. издадени разрешения
Sh_old_1_52	Контрол на изхвърлянето на строителни отпадъци с оглед избягването на формиране на нерегламентирани сметища.	Постоянен в периода 2018- 2022г.	Община Шумен и РИОСВ – Шумен	За всяка проверка се съставя констативен протокол За констатирани нарушения са издадени 16 бр. НП

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2020г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_o_2_53	Инвентаризация на складове за инертни материали, в т.ч. строителните площадки и контрол върху мерките за недопускане на запрашаване	Постоянен в периода 2018-2022г.	Община Шумен	За всяка проверка се съставя констативен протокол За неизпълнени предписания при извозване на СО и превоз на насипни материали без покривало са издадени 49 бр. НП

Приоритет 5: Намалване на емисиите на ФПЧ₁₀ от промишлената дейност

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2022г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_2_54	Съвместен контрол с РИОСВ на емисиите от неподвижни източници, при получени жалби и сигнали	Постоянен в периода 2018-2019г	РИОСВ Шумен Община Шумен	Не е възниквала необходимост

Мярка отнасяща се до всички приоритети

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018-2022г.	Срок	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_o_1_56	Публикуване на актуални данни за КАВ на интернет страницата на община Шумен	2020	Община Шумен	Осигурен е достъп до Ежедневен бюлетин за качеството на атмосферния въздух в страна, публикуван на интернет страницата на ИАОС

Легенда:

Sh(Шумен) _ *o* – организационна; *i* – информационна; *t* - техническа; *r* – регулаторна; *f* - фискална; *old*- мярка от предходна програма;